

Nie jest to doręczenie w trybie art. 15 zzs⁹ ust.2 i 3 ustawy z 2 marca 2020 r.

Sygn.akt III AUa 745/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Teresa Suchcicka

Protokolant: Joanna Lebedzińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 października 2021 r. w B.

sprawy z odwołania J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie odpowiedzialności członka zarządu spółki z o.o. za niepłacone składki na ubezpieczenia społeczne

na skutek apelacji wnioskodawcy J. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 lipca 2020 r. sygn. akt IV U 388/19

I. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dn. 13.12.2018 r., w ten sposób iż stwierdza, że J. K. odpowiada za zobowiązania płatnika „Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe JUKON” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Emerytur Pomostowych wraz z odsetkami za zwłokę oraz kosztami egzekucyjnymi w łącznej kwocie: 11.260,31 zł, w tym: na ubezpieczenia społeczne (FUS) 3.694,78 zł - z tytułu składek za okres 02/2017-03/2018; na ubezpieczenie zdrowotne (FUZ) 329,01 zł za okres 02/2017-03/2018; na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych, na Fundusz Emerytur Pomostowych ((...)) w kwocie 7.070, 77 zł za okres 12/2012-12/2013, (...), (...), (...),

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. odstępuje od obciążania J. K. kosztami zastępstwa procesowego na rzecz organu rentowego za I i II instancję.

Teresa Suchcicka

Sygn. akt III AUa 745/20

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją nr (...) z dnia 13 grudnia 2018 r. na podstawie art. 108 § 1, art. 107 § 1 i § 2, art. 109 § 2 oraz art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa (t.j.: Dz.U. z 2018r., poz. 800), w związku z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.: Dz.U. z 2017r. poz. 1778 ze zm.) stwierdził, że J. K. i B. K. (1) odpowiadają solidarnie za zobowiązania płatnika „Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe JUKON” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w (...), (...)-

(...) P. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Emerytur Pomostowych wraz z odsetkami za zwłokę oraz kosztami egzekucyjnymi w łącznej kwocie: 361.911,97 zł, w tym:

1. na ubezpieczenia społeczne (FUS):

-186.195,07 zł - z tytułu składek za okres 12/2012-12/2013, (...)- (...), (...), (...), (...)- (...)

-76.419,00 zł - z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na 13.12.2018r.

-75,54 zł - z tytułu należnych kosztów egzekucyjnych

2. na ubezpieczenie zdrowotne (FUZ):

-44.097,02 zł - z tytułu składek za okres 12/2012-12/2013, (...)- (...), (...), (...)- (...), (...)- (...)

-18.640,00 zł - z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na 13.12.2018 r.

-27,50 zł - z tytułu należnych kosztów egzekucyjnych

3. na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FP i FGŚP):

-18.308,27 zł - z tytułu składek za okres 12/2012-12/2013, (...), (...), (...), (...), (...)- (...)

-7.673,00 zł - z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na 13.12.2018 r.

- 189,60 zł - z tytułu należnych kosztów egzekucyjnych

4. na Fundusz Emerytur Pomostowych ((...)):

-7.070,77zł - z tytułu składek za okres 12/2012-12/2013, (...), (...), (...)

-3.176,00zł - z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na 13.12.2018 r.

-40,20 zł- z tytułu należnych kosztów egzekucyjnych.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyli J. K. i B. K. (1), zarzucając jej naruszenie:

1)przepisu art. 108 § 2 pkt 2) lit, a) Ordynacji podatkowej, z uwagi na fakt, że postępowanie w sprawie odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej nie może zostać wszczęte przed dniem doręczenia decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego oraz wysokość należnych odsetek za zwłokę, a takiej decyzji nie wydano i nie doręczono;

2)przepisu art. 107 § 1 i § 2 pkt 2, oraz art. 116 § 1 i § 2 Ordynacji podatkowej przez błędną wykładnię i niewłaściwe ich zastosowanie, a w związku z tym niewłaściwe zastosowanie art. 108 i art. 109 Ordynacji podatkowej przez bezpodstawne przyjęcie, że zaszły okoliczności uzasadniające zastosowanie odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania podatkowe spółki jej członków zarządu, gdy tym czasem członkowie zarządu z przyczyn obiektywnych, po dniu 28 lipca 2014r. nie zgłaszali i nie mogli zgłosić wniosku o upadłość spółki, którą zarządzali albowiem, po tej dacie, był on bezprzedmiotowy i nie zasługujący na uwzględnienie, nadto nieudowodnienie przesłanki bezskuteczności egzekucji z majątku Spółki - dłużnika. Mając powyższe zarzuty na uwadze odwołujący wnieśli o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i umorzenie postępowania w sprawie.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od skarżącego kosztów procesu według norm przepisanych. Wskazał, że w toku postępowania wyjaśniającego w ZUS jednoznacznie ustalono zaistnienie dwóch przesłanek pozytywnych odpowiedzialności członków zarządu J.K. K. i B. K., przy jednoczesnym

nie wykazaniu przez nich, którejkolwiek z trzech negatywnych przesłanek (egzoneracyjnych). W konsekwencji organ rentowy zasadnie przeniósł na odwołujących solidarną odpowiedzialność za należności z tytułu nieopłaconych składek, wskazanych w sentencji zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z 14 lipca 2020 roku oddalił odwołanie (pkt I) oraz zasądził od odwołujących B. K. (1) i J. K. solidarnie na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. kwotę 10.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt II).

Sąd ten ustalił, że Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „JUKON Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w (...), (...)-(…) P., od 1992 r. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie m. in. działalności usługowej związanej z leśnictwem, produkcją wyrobów tartacznych, wydobywaniem żwiru i piasku. W dniu 9 czerwca 2004r. spółka przerejestrowana została z rejestru (...) do Krajowego Rejestru Sądowego – rejestru przedsiębiorców. Z wpisów w rejestrze spółki (...), wynikało, że powołany został dwuosobowy zarząd spółki w osobach J. K. jako prezesa spółki i B. K. (1) jako wiceprezesa spółki. Podstawę wpisu stanowiła uchwała wspólników spółki (repertorium A nr 3244/2003 akt notarialny z dnia 30.12.2003 r.). Zarząd w takim składzie osobowym zarządzał spółką do dnia 23 lipca 2018r. (odpis pelny z rejestru przedsiębiorców - wpis nr 33)

Z dalszych ustaleń Sądu wynikało, że spółka prowadząc przedmiotową działalność gospodarczą i zatrudniając z tego tytułu pracowników nie dopełniła ustawowego obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Emerytur Pomostowych, czym doprowadziła do powstania zadłużenia na koncie płatnika składek. Odwołujący J. K. oraz B. K. (1) pełnili odpowiednio funkcję prezesa oraz wiceprezesa zarządu spółki w trakcie kiedy upływał termin płatności zobowiązań z tytułu nieopłaconych składek, wymienionych w sentencji przedmiotowej decyzji. Należności składkowe spółki za okres do 01/2013 r. były objęte przymusowym dochodzeniem w trybie egzekucji administracyjnej. Postępowanie egzekucyjne prowadzone z majątku spółki z wniosku ZUS okazało się nieskuteczne. Postanowieniem z dnia 30.06.2014 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w P. umorzył postępowanie egzekucyjne, gdyż egzekucja z ruchomości, wierzytelności i kont bankowych dłużnika okazała się bezskuteczna.

Na należności za okres 02/2013 r. - 02/2014 r. Dyrektor Oddziału ZUS w O. w dniu 03.06.2014 r. dokonał zajęcia prawa majątkowego. Zajęcia wierzytelności okazały się nieskuteczne. Z kolei należności za okresy: 03/2014-04/2014, (...)- (...), (...)- (...) objęte zostały postępowaniem egzekucyjnym z rachunku bankowego w (...) Banku SA. Egzekucja okazała się nieskuteczna z powodu braku środków na rachunku, nastąpił zbieg egzekucji administracyjnej z Naczelnikiem Urzędu Skarbowego w P.. Do zbiegu nie przystąpiono z uwagi na to, że rachunek w tym banku nie wykazywał obrotów od 30.07.2014 r. Należności za okresy: 05/2014, 10/2014- (...), (...)- (...), (...)- (...), (...)- (...) objęte zostały postępowaniem egzekucyjnym z rachunku bankowego w banku (...) SA. Egzekucja okazała się nieskuteczna z powodu braku środków na rachunku, ponadto nastąpił zbieg egzekucji administracyjnej i sądowej z komornikiem sądowym w P.. Z kolei należności za okres 05/2017-10/2017 zostały objęte postępowaniem egzekucyjnym z wierzytelności tj. z nadpłaty lub zwrotu podatku w Urzędzie Skarbowym w P.. Egzekucja okazała się nieskuteczna.

Następnie w dniu 28.07.2014 r. organ rentowy wystąpił do Sądu Rejonowego w Olsztynie V Wydział Gospodarczy z wnioskiem o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika w związku z zadłużeniem spółki obejmującej należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres 02-04/2007 r., 06-09/2007 r., 11/2007 r., 01/2008 r., 05-06/2008 r., 02-03/2009 r., 10/2009 r., 02/2010 r.- 06/2014 r., ubezpieczenie zdrowotne za okres 03/2010 r.- 12/2013 r., 03-06/2014 r., Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres 06/2009 r., 02/2010 r.-12/2013 r., 03-06/2014 r. oraz Fundusz Emerytur Pomostowych za okres 03/2010 r. - 12/2013 r., 03-06/2014 r.

Postanowieniem z dnia 30.12.2014 r., sygn. akt V GU 57/14 Sąd Rejonowy w Olsztynie Wydział V Gospodarczy oddalił wniosek ZUS na podstawie art. 13 ust. 2 p.u.n. wobec ustalenia, że brakuje majątku dłużnika nieobciążonego rzeczowo, wystarczającego na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego.

Z kolei postanowieniem z dnia 28.04.2017 r., sygn. akt V GZd 70/15, Sąd Rejonowy w Olsztynie pozbawił odwołujących prawa prowadzenia działalności gospodarczej. W toku tego postępowania Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu rachunkowości na okoliczność między innymi, w jakiej dacie spółka trwale zaprzestała spłaty swoich wymagalnych zobowiązań oraz czy zaniechanie złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości miało wpływ na obniżenie wartości majątkowej przedsiębiorstwa lub rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli. Z opinii tej sporządzonej w dniu 2 lutego 2017 r. wynikało, że spółka „Jukon” stała się niewypłacalna już w marcu 2007 r. oraz, że członkowie zarządu mieli obowiązek zgłoszenia wniosku o jej upadłość do dnia 15.04.2007 r. Spółka trwale zaprzestała spłaty swoich wymagalnych zobowiązań w marcu 2007 r., a wniosek o ogłoszenie upadłości nie został złożony mimo zaistnienia przesłanek z art. 11 ust. 1 i 2 p.u.n. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 r. Nadto Sąd ten ocenił, że przy naruszeniu przez J. K. K. i B. K. obowiązku zgłoszenia w terminie wniosku o upadłość przedmiotowej spółki należy przypisać im winę w postaci niedbalstwa w stopniu znacznym, co doprowadziło do obniżenia potencjału ekonomicznego przedsiębiorstwa i pokrzywdzenia wierzycieli.

Sąd Okręgowy ustalił nadto, że obecnie spółka jest właścicielem nieruchomości, dla których Sąd Rejonowy w Piszcu Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgi wieczyste o numerach:

- 1) (...) - nieruchomość gruntowa, obejmująca działkę nr (...) o powierzchni 0,0191 HA położona w W., gmina P. - została nabyta na poszerzenie działki nr (...) objętej KW (...),
- 2) (...) - nieruchomość gruntowa zabudowana, obejmująca działkę nr (...) o powierzchni 0,3722 HA, położona w W., gmina P..

Przeprowadzony w dniu 20 listopada 2019 r. przez rzeczoznawcę majątkowego P. S. operat szacunkowy nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem niemieszkalnym – hotelem, dla której Sąd Rejonowy w Piszcu prowadzi księgę wieczystą KW Nr (...) wskazuje, że jej wartość rynkowa na dzień wyceny wynosi 2.282,380 zł. Przedmiotowa nieruchomość obciążona jest licznymi hipotekami, w tym między innymi na rzecz Banku (...) S.A. w W. i (...) Oddział w O..

Oceniając powyższe ustalenia faktyczne, Sąd Okręgowy wskazał, że sporne w sprawie było ustalenie, czy ziściły się ustawowe przesłanki ustalenia odpowiedzialności odwołujących za zobowiązania spółki z tytułu składek w świetle przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz.613 ze zm.), do której odsyła przepis art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.), w brzmieniu na dzień wydania decyzji.

Natomiast w myśl art. 32, do składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Zgodnie z art. 107 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa, w przypadkach i w zakresie przewidzianych w niniejszym rozdziale za zaległości podatkowe podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie. Jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, osoby trzecie odpowiadają również za odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych oraz koszty postępowania egzekucyjnego (art. 107 § 2 pkt 2 i 4 Ordynacji podatkowej).

Przepis art. 116 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa określa przesłanki pozytywne odpowiedzialności członka zarządu spółki ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania składkowe jak: istnienie zaległości składkowej, powstanie zobowiązania składkowego w czasie pełnienia przez daną osobę obowiązków członka zarządu, wykazanie bezskuteczności egzekucji przeciwko samej spółce.

Z kolei negatywne przesłanki tejże odpowiedzialności dotyczą wykazania, że: we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub otwarto postępowanie restrukturyzacyjne, niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez winy członka zarządu oraz wskazanie mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Dwie z przewidzianych w tym przepisie przesłanek zwalniających od odpowiedzialności odnoszą się do zgłoszenia upadłości lub otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego. Sąd wskazał, że zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. 2015, poz. 233, w brzmieniu z dnia wydania decyzji) dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości. Ust. 2 cytowanego przepisu stanowi, że jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na każdym, kto ma prawo go reprezentować sam lub łącznie z innymi osobami.

Stosownie do treści art. 10 cytowanej ustawy, upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny. Natomiast przepis art. 11 precyzuje kiedy powstaje stan niewypłacalności. Mianowicie dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, a dłużnika będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, uważa się za niewypłacalnego także wtedy, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje.

Sąd Okręgowy wskazał, że art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej nie odwołuje się wprost do terminu złożenia takiego wniosku, lecz posługuje się niedookreślonym pojęciem „zgłoszenie wniosku o upadłość lub otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego albo zatwierdzenie układu w ramach postępowania restrukturyzacyjnego”. Zgodnie z poglądem zawartym w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 maja 2005 r., (...) wniosek o ogłoszenie upadłości może być uznany za zgłoszony we właściwym czasie, gdy wykazane zostało, że zgłaszając go zarząd (członek zarządu) uczynił ze swej strony wszystko, by nie dopuścić do zniweczenia celu postępowania upadłościowego poprzez stworzenie sytuacji, w której niektórzy wierzyciele są zaspakajani kosztem innych.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że w niniejszej sprawie odwołujący wniosku o upadłość w ogóle nie złożyli. Wniosek taki złożył organ rentowy, jednakże postanowieniem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 30.12.2014r. (sygn. akt V GU 57/14) został oddalony z uwagi na brak majątku dłużnika nieobciążonego rzeczowo wystarczającego na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego. Ponadto postanowieniem z dnia 28.04.2017r. Sad Rejonowy w Olsztynie pozbawił odwołujących prawa prowadzenia działalności gospodarczej na okres trzech lat (sygn. akt V GZd 70/15). Z opinii biegłej z zakresu rachunkowości, z dnia 2 lutego 2017 r. (k -440-455, akt sprawy V Gzd 70/15), jednoznacznie wynikało, że spółka stała się niewypłacalna w marcu 2007 r. Trwale nie opłacała składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne , FP i FGŚP oraz nie realizowała zobowiązań z tytułu kredytów i uгод bankowych. Od 2009r. spółka wykazywał corocznie wysoką stratę. Od 2010r. zobowiązania spółki przekraczały jej aktywa. W okresie od 2009r. do 2015r. wszystkie wskaźniki rentowności były ujemne.

Co prawda odwołująca nie podzieliła tej opinii, jednakże merytorycznie jej nie kwestionowała. W świetle wydanej opinii, wniosek o upadłość powinien być złożony w dniu 15 kwietnia 2007 r. Sąd podkreślił, że moment zgłoszenia wniosku o upadłość spółki ma charakter obiektywny i nie może być pozostawiony swobodnemu uznaniu członkowi zarządu spółki, a punktem odniesienia w tym zakresie są przepisy prawa upadłościowego. Zatem jeżeli dłużnik nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, zachodzi podstawa do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości bez względu na rozmiar majątku dłużnika i okoliczność, że niewykonywane zobowiązania znajdują pokrycie w wartości tego majątku.

Odwołujący podnosili w odwołaniu, że nie można im przypisać winy w niezłożeniu wniosku. Zgodnie z ugruntowanym już orzecznictwem Sądu Najwyższego, NSA i sądów powszechnych, wykazanie braku winy w niezgłoszeniu upadłości winno polegać na udowodnieniu, że uchybienie obowiązkowi niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości było

niezależne od skarżącego (np. członek zarządu nie miał wpływu na podjęcie kroków zmierzających do ogłoszenia upadłości albowiem złożył rezygnację z pełnionej funkcji, długotrwała choroba uniemożliwiająca podejmowanie przez członka zarządu decyzji, w tym złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości. Na uwagę w tym kontekście zasługuje wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2015 r. II UK 6/15 z tezy którego wynika, że członek zarządu nie może się uwolnić od odpowiedzialności za zaległe zobowiązania składkowe nawet wskazując na sensowne działania podjęte w celu poprawy rentowności spółki, jeśli nie przyniosły one oczekiwanych efektów. Podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 lipca 2011 r. (I UK 422/10) stwierdził, że subiektywne przekonanie członka zarządu, że mimo niepłacenia długów spółce uda się jeszcze poprawić kondycję, a więc przekonanie, że niespłacanie długów jest spowodowane przejściowymi trudnościami, nie ma znaczenia dla oceny przesłanki egzoneracyjnej członka zarządu od odpowiedzialności.

Podzielając powyższe stanowisko, Sąd I instancji stwierdził, że skarżący nie wykazali, iż nie ponoszą winy również nieumyślnej, a więc, że nie przewidywali i nie mogli w żaden sposób przewidzieć, iż zaistniała w danym momencie sytuacja finansowa w spółce wymaga zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości bądź wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego w celu zapewnienia ochrony interesów jej wierzycieli przed niewypłacalnością.

Ponadto, w toku postępowania sądowego, odwołujący starali się wykazać, że posiadają mienie, z którego może być skutecznie prowadzona egzekucja. W tym zakresie Sąd zważył, że operat szacunkowy wskazanej nieruchomości gruntowej o nr księgi wieczystej KW Nr (...) i wartości rynkowej na dzień wyceny 2.282,380 zł, z całą pewnością, biorąc pod uwagę wysokość obciążeń rzeczowych tej nieruchomości oraz kolejność wierzycieli, nie pozwoli na zaspokojenie roszczeń organu rentowego. Poza sporem pozostaje bowiem okoliczność, że przedmiotowa nieruchomość obciążona jest licznymi hipotekami, w tym między innymi hipoteką umowną zwykłą w wysokości 800.000 zł na rzecz Banku (...) S.A. w W., hipoteką umowną zwykłą w wysokości 3.220.371,95 zł na rzecz Banku (...) S.A. w W., hipoteką przymusową zwykłą w wysokości 140.455,30 zł. na rzecz (...) Oddział w O., hipoteką umowną w wysokości 200.000 zł na rzecz Banku (...) S.A. w W., hipoteką umowną w wysokości 2 287 628 zł na rzecz Banku (...) S.A. w W..

W związku z powyższym, gdyby nawet doszło do sprzedaży przedmiotowej nieruchomości po cenie rynkowej wskazanej w operacie szacunkowym, to organ rentowy nie ma możliwości zaspokojenia należności składkowych objętych zaskarżoną decyzją w jakiegokolwiek części, gdyż łączna suma zabezpieczeń hipotecznych z pkt 1 i 2 na rzecz Banku (...) S.A. w W. wynosi 4.020.371,25 zł, podczas gdy aktualna wycena nieruchomości opiewa na wartość 2.282.380 zł.

Sąd podzielił stanowisko organu rentowego, że zawarte w odwołaniu zarzuty odwołujących dotyczące naruszenia przez organ rentowy art. 108§ 2 litera a i d oraz art.118§1 ordynacji podatkowej, są bezzasadne. Po pierwsze z literalnego brzmienia art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio jedynie enumeratywnie wymienione w nim przepisy ordynacji podatkowej, w ramach których ustawodawca nie przewidział art. 108 § 2 lit. a i d. Po drugie zarzut przedawnienia składek za miesiąc grudzień 2012r. jest niezasadny, ponieważ termin płatności tych należności nastąpił z dniem 15 stycznia 2013r.

Sąd Okręgowy wskazał, że z zebranego w tej sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że odwołujący się nie wykazali, że zachodzą okoliczności wyłączające ich odpowiedzialność. Nie wykazali żadnej z przesłanek, której zaistnienie mogłoby uwolnić ich od odpowiedzialności.

Kierując się powyższym, Sąd Okręgowy z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawców jako niezasadne, zaś o kosztach zastępstwa procesowego orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli B. K. (1) i K. K. (2). Zaskarżając wyrok w całości, zarzucili mu:

1.naruszenie przepisu art. 116 § 1 ordynacji podatkowej poprzez przyjęcie, że w stosunku do zaległości za okres czasu po 28 kwietnia 2014 r. odwołujący nie wykazali braku winy w zgłoszeniu przez organ rentowy o upadłość, gdy tymczasem

wniosek taki został zgłoszony przez organ rentowy i został oddalony przez sąd, a tym samym podobne działania w tej materii byłyby bezcelowe i brak ich, w tej sytuacji, nie może nosić znamion zawinienia;

2. naruszenie art. 327¹ § 1 k.p.c. poprzez sporządzenie wadliwego uzasadnienia wyroku z pominięciem ustosunkowania się do wskazanego przez odwołujących faktu w postaci orzeczenia przez Sąd Rejonowy w Pieszku w wyroku z 29.04.2019 r., sygn. akt II K 135/18 obowiązku naprawienia szkody na rzecz organu rentowego, w zakres którego to obowiązku wchodziły kwoty wynikające z zaskarżonej w sprawie decyzji, co w konsekwencji spowodowało obowiązek „podwójnej” spłaty przez odwołujących zobowiązań Spółki Jukon z tego samego tytułu;

3. naruszenie art. 120 k.p.c. poprzez nieoparcie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, a dotyczących zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w tak znacznej wysokości, na treści przepisu art. 102 k.p.c. uznając za zasadne obciążenie nimi odwołujących w całości, gdy tymczasem zachodziły szczególne okoliczności powodujące możliwość odstąpienia zasądzenia ich w ogóle albo zasądzenia jedynie w części;

4. sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału, przez przyjęcie naszej odpowiedzialności solidarnej ze Spółką Jukon za zobowiązania tej Spółki jako płatnika za zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek, gdy tymczasem przyjęcie takiej odpowiedzialności było co najmniej zbędne w kontekście przyjęcia de facto tej odpowiedzialności i zasądzenie stosownego odszkodowania, z tytułu nieopłacenia tych zaległości Spółki JUKON, w wyroku Sądu Rejonowego w Pieszku z dnia 29 kwietnia 2019 roku, wydanym w sprawie sygn. akt: II K 135/18.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wnieśli o: zmianę wyroku poprzez ustalenie, że odwołujący nie ponoszą odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania płatnika „Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe JUKON” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Emerytur Pomostowych wraz z odsetkami za zwłokę oraz kosztami egzekucyjnymi w łącznej kwocie 361.911,97 zł, zwolnienie od ponoszenia kosztów postępowania w sprawie, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację, organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie od apelujących na rzecz organu rentowego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Na wstępie należy stwierdzić, że odwołująca B. K. (1) zmarła w toku postępowania apelacyjnego. Z tej przyczyny Sąd Apelacyjny postanowieniem z 13 października 2021 r. w pkt II umorzył postępowanie w stosunku do B. K. (1).

Apelacja J. K. okazała się zasadna z znacznej części, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Spór w niniejszej sprawie na etapie postępowania apelacyjnego sprowadzał się do ustalenia, czy uzasadnione było obciążenie J. K. jako prezesa zarządu Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego „JUKON” Sp. z o.o. z siedzibą w W. odpowiedzialnością za spłatę składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2012 r. do marca 2018 r. Należy zauważyć, iż sam fakt istnienia zaległości składkowych, jak i wysokość tych zaległości nie była przez apelującego kwestionowana.

Podstawą odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych stanowią przepisy art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1442), zgodnie z którymi do należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i składek na ubezpieczenie zdrowotne stosuje się odpowiednio art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 749).

Stosownie do art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne, albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

W myśl art. 116 § 2 Ordynacji podatkowej, odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu, oraz zaległości wymienione w art. 52 oraz art. 52a powstałe w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu. Z art. 116 § 4 Ordynacji podatkowej wynika, że powołane przepisy stosuje się również do byłego członka zarządu.

Dyspozycja art. 116 ww. ustawy obejmuje zarówno przesłanki pozytywne orzeczenia o odpowiedzialności członka zarządu, które muszą być spełnione, aby wydanie decyzji w tym przedmiocie było możliwe, oraz przesłanki negatywne, które nie mogą zaistnieć, aby organ podatkowy mógł orzec o tej odpowiedzialności. Do ustalenia odpowiedzialności członka zarządu spółki kapitałowej konieczne zatem jest nie tylko ustalenie pozytywnych jej przesłanek, czyli: bezskuteczności egzekucji zaległości składkowych oraz powstania zobowiązania w okresie pełnienia przez niego tej funkcji, ale także wykazanie, że nie zachodzą przesłanki negatywne wyłączające tę odpowiedzialność: wykazanie, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowania układowe) albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez winy członka zarządu, jak również wskazanie mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości spółki w znacznej mierze. Przy czym, wykazanie pierwszych z wymienionych przesłanek ciąży na organie rentowym, drugich zaś - na członku zarządu spółki (byłym członku zarządu).

Sąd pierwszej instancji dokonał w sprawie prawidłowych ustaleń faktycznych, znajdujących należyte oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym i na ich prawidłowo przyjął, że organ rentowy wykazał spełnienie przez J. K. pozytywnych przesłanek jego odpowiedzialności. Był on bowiem prezesem zarządu PP-U „JUKON” Sp. z o.o. z siedzibą w W. w okresie powstania zaległości składkowych, określonych szczegółowo w zaskarżonej decyzji, a egzekucja z majątku spółki okazała się bezskuteczna. Sąd Okręgowy przedstawił w tym zakresie szczegółowe ustalenia, które Sąd Apelacyjny podziela. Nie było zatem potrzeby ponownego ich przytaczania w tym zakresie. Ponadto wystąpienie tych przesłanek nie było kwestionowane przez apelującego.

Na etapie postępowania apelacyjnego sporna było okoliczność wystąpienia negatywnych przesłanek, pozwalających się na uwolnienie przez członka zarządu od odpowiedzialności za zaległości składkowe na gruncie w art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, a mianowicie to, czy we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowania układowe) albo, czy niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez winy członka zarządu spółki.

Skarżący zarzuca w apelacji, że Sąd Okręgowy błędnie przyjął, iż w stosunku do zaległości za okres po 28 kwietnia 2014 r. nie wykazał on braku winy w zgłoszeniu wniosku o upadłość, podczas gdy taki wniosek został zgłoszony przez organ rentowy i postanowieniem z dnia 30.12.2014 r., sygn. akt V GU 57/14 został przez Sąd Rejonowy w Olsztynie oddalony.

Zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji, że J. K. jako prezes zarządu ww. spółki nie uwolnił się skutecznie od odpowiedzialności za zobowiązania spółki poprzez wykazanie przesłanek wyłączających jego odpowiedzialność. Ciężar wykazania przesłanek egzoneracyjnych obciążał odwołującego, który jednak nie przedstawił dowodów potwierdzających, że w sprawie zgłoszono we właściwym czasie wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo też, że niepodjęcie tych czynności nastąpiło bez jego winy.

Pierwszą z przesłanek wyłączających odpowiedzialność członka zarządu, a także innych podmiotów wskazanych w art. 116 § 3 Ordynacji podatkowej jest wykazanie, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości.

Stosownie do art. 21 ust. 1 ustawy z 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie), J. K. jako prezes zarządu spółki, zobowiązany był zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości tej spółki nie później, niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości. W myśl art. 10 tej ustawy, podstawę tę stanowi niewypłacalność dłużnika. Z mocy art. 11 ust. 1 i 2 ustawy, dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, bądź też, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje. Zaprzestanie płacenia długów zachodzi przy tym wtedy, gdy dłużnik z braku środków płatniczych nie płaci przeważającej części swoich wymagalnych długów. Sytuacja taka będzie miała miejsce także wówczas, gdy dłużnik nie zaspokaja jednego tylko wierzyciela, posiadającego znaczną wierzytelność.

Biegła sądowa z zakresu rachunkowości w opinii z dnia 2 lutego 2017 r. sporządzonej na potrzeby sprawy toczącej się w Sądzie Rejonowym w Olsztynie o sygn. akt V Gzd 70/15 (k -440-455, akt sprawy V Gzd 70/15), jednoznacznie wskazała, że spółka stała się niewypłacalna w marcu 2007 r. Trwale nie opłacała składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP i FGŚP oraz nie realizowała zobowiązań z tytułu kredytów i ugod bankowych. Od 2009r. spółka wykazywała corocznie wysoką stratę, a od 2010r. zobowiązania spółki przekraczały jej aktywa. W okresie od 2009r. do 2015r. wszystkie wskaźniki rentowności były ujemne. W świetle wydanej opinii, wniosek o upadłość spółki powinien zostać złożony w dniu 15 kwietnia 2007 r.

Jak wynika z okoliczności sprawy, odwołujący jako prezes zarządu Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego JUKON" Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. nie występował z wnioskiem o ogłoszenie jej upadłości. Z okoliczności sprawy wynika, iż z takim wnioskiem wystąpił organ rentowy. Postanowieniem z dnia 30.12.2014r. (sygn. akt V GU 57/14) Sąd Rejonowy w Olsztynie oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości spółki, z uwagi na brak majątku dłużnika nieobciążonego rzeczowo wystarczającego na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego. Zgodzić się należy również ze stanowiskiem Sądu I instancji, że odwołujący nie wykazał, aby w okresie pełnienia przez niego funkcji prezesa stan finansowy ww. spółki nie uzasadniał zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w okolicznościach niniejszej sprawy nie można mówić o zaistnieniu drugiej z przesłanek wyłączających odpowiedzialność, a mianowicie o braku winy skarżącego w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Twierdzenia skarżącego, że wykazał brak winy w niezgłoszeniu wniosku o upadłość, bowiem wniosek organu rentowego o ogłoszenie upadłości spółki został w 2014 r. prawomocnie oddalony, a zatem bezcelowe byłoby składanie przez skarżącego wniosku, należy uznać za bezzasadne. To na odwołującym jako prezesie zarządu spoczywał obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości wniosku we właściwym czasie. Należy zauważyć, że mimo takiego stanu rzeczy zarówno odwołujący J. K. jak i zmarła B. K. (1) nie zrezygnowali z pełnienia funkcji członków zarządu w spółce, a sytuacja finansowa spółki nadal się pogarszała. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Olsztynie z 28 kwietnia 2017 r. sygn. akt V GZd 70/15 zarówno odwołujący J. K., jak i zmarła B. K. (1) zostali pozbawieni prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub

pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres 3 lat. Na tej podstawie w dniu 23 lipca 2018r. zostali wykreśleni z urzędu z KRS jako członkowie zarządu. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 26 maja 2020 r. I (...) stwierdził, że właściwym czasem na zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości na gruncie art. 116 § 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa jest czas, w którym wszyscy wierzyciele mieli możliwość uzyskania równomiernego, chociażby częściowego, zaspokojenia z majątku spółki. Oddalenie przez sąd upadłościowy wniosku o ogłoszenie upadłości, który nie został złożony we "właściwym czasie", nie zwalnia członka zarządu z odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, które powstały po oddaleniu tego "spóźnionego" wniosku.

W świetle powyższego, Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji, iż organ rentowy wykazał zaistnienie przesłanek pozytywnych warunkujących odpowiedzialność J. K. na gruncie art. 116 ordynacji podatkowej, zaś odwołujący nie wykazał żadnej z przesłanek negatywnych, które mogłyby uwolnić go od odpowiedzialności za zobowiązania składkowe spółki.

Apelujący słusznie jednak zarzuca, że Sąd Okręgowy nie wziął po uwagę prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Piszku II Wydziału Karnego z 29 kwietnia 2019 r. sygn. akt II K 135/18. Wyrokiem tym J. K. i B. K. (1) zostali uznani za winnych tego, że w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2013 r., od 1 marca 2014 r. do 31 maja 2014 r., w grudniu 2014 r., od 1 marca 2015 r. do 30 kwietnia 2015 r., od 1 lipca 2015 r. do 30 września 2015 r. oraz od 1 listopada 201 r. do 31 stycznia 2017 r. będąc członkami zarządu JUKON Sp. z o.o. w miejscowości W., wspólnie i w porozumieniu uporczywie naruszyli prawa zatrudnionych przez siebie pracowników w ten sposób, że nie dopełnili ustawowego obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy i Gwarantowanych Pracowniczych świadczeń w ten sposób, że nie odprowadzili składek za szczegółowo wymienionych w wyroku pracowników, doprowadzając do zadłużenia z tego tytułu w kwocie 600.904,38 zł z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne oraz w kwocie 42.348,15 zł z tytułu składek na Fundusz Pracy i Gwarantowanych Pracowniczych, czym działali na szkodę wymienionych pracowników i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. i czyn ten kwalifikuje się jako występki z art. 218 § 1a k.k. i wymierzono oskarżonym karę grzywny (pkt I) oraz na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonych J. K. i B. K. (1) solidarny obowiązek naprawienia szkody w kwocie 631.774,92 zł na rzecz pokrzywdzonego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. (pkt II).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, nałożenie na odwołującego J. K. w wyroku karnym obowiązku naprawienia szkody na rzecz (...) Oddział w O. ma wpływ na zakres jego odpowiedzialności subsydiarnej jako członka zarządu spółki, orzeczonej w postępowaniu odwoławczym od zaskarżonej decyzji organu rentowego z 13.12.2018 r. ustalającej odpowiedzialność za zobowiązania płatnika PP-U JUKON Sp. z o.o. w miejscowości W. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Emerytur Pomostowych wraz z odsetkami za zwłokę oraz kosztami egzekucyjnymi.

Z pisma procesowego pełnomocnika organu rentowego z 10.08.2021 r. (k. 165-167)) wynika, że należności z zaskarżonej decyzji ZUS z 13.12.2018 r. objęte wyrokiem Sądu Rejonowego w Piszku z 29.04.2019 r. stanowiły:

- składki na ubezpieczenia społeczne (FUS) za okres grudzień 2012 r. – grudzień 2013 r., marzec 2014 r. – maj 2014 r., marzec 2015 r., sierpień 2015 r., listopad 2015 r. – styczeń 2017 r. – łącznie 472.987,41 zł,

- składki za ubezpieczenie zdrowotne (FUZ) za grudzień 2012 r.- grudzień 2013 r., kwiecień– maj 2014 r., kwiecień 2015 r., sierpień-wrzesień 2015 r., listopad 2015 r. – styczeń 2017 r. – łącznie 116,735,14 zł,

- składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za grudzień 2012 r.- grudzień 2013 r., kwiecień 2014 r., kwiecień 2015 r., sierpień 2015 r., listopad 2015 r. styczeń 2017 r. – łącznie 42.00,37 zł.

Z kolei należności składkowe z decyzji z zaskarżonej decyzji ZUS z 13.12.2018 r., które nie zostały objęte wyrokiem Sądu Rejonowego w Piszku z 29.04.2019 r. stanowią: składki za ubezpieczenie społeczne (FUS) za okres luty 2017 r. – marzec 2018 r. (3694,78 zł); składki za ubezpieczenie zdrowotne (FUZ) za luty 2017 r. – marzec 2018 r. (329,01 zł);

składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres luty 2017 r. – styczeń 2018 r. (165,75 zł); składki na Fundusz Emerytur Pomostowych za okres grudzień 2012 r. – grudzień 2013 r., październik 2014 r., kwiecień 2015 r., sierpień 2015 r. (łącznie 7.070,77 zł). Łącznie należności te wynoszą 11.260,31 zł.

Powyższe zestawienie prowadzi do wniosku, że należności składkowe wynikające z zaskarżonej decyzji w przeważającej części pokrywają się z należnościami objętymi wyrokiem Sądu Rejonowego w Piszcu z 29.04.2019 r. Prawomocne zakończenie postępowania odwoławczego zakończone oddaleniem odwołania od zaskarżonej decyzji ZUS spowodowałaby zatem nałożenie na odwołującego „podwójnej” odpowiedzialności za te same należności składkowe (na podstawie wyroku karnego z 29.04.2019 r. – obowiązek naprawiania szkody w kwocie 631.774,92 r. i na mocy zaskarżonej decyzji - obowiązek zwrotu należności w wysokości 361.911,97 zł). Powyższe mogłoby doprowadzić do sytuacji, że wobec odwołującego toczyłyby się równoległe dwa postępowania egzekucyjne, na podstawie dwóch odrębnych tytułów wykonawczych (wydanego przez sąd karny i administracyjnego), zmierzające do wyegzekwowania tym samych należności.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, w przedstawionej sytuacji nałożenie na odwołującego obowiązku zapłaty całości należności składkowych wynikających z zaskarżonej decyzji organu rentowego będzie skutkowało poniesieniem przez niego „podwójnej” odpowiedzialności za zobowiązania spółki „JUKON”. W konsekwencji, Sąd II instancji stwierdził, w pełni uprawnione jest ograniczenie w tym postępowaniu zakresu odpowiedzialności J. K. do kwot zobowiązań z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Emerytur Pomostowych wraz z odsetkami za zwłokę oraz kosztami egzekucyjnymi, które nie zostały objęte obowiązkiem naprawiania szkody na rzecz ZUS w wyroku Sądu Rejonowego w Piszcu z 29.04.2019 r. sygn. akt II K 135/18, czyli łącznie do kwoty 11.260,31 zł.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję i orzekł jak w pkt I wyroku, natomiast w pozostałym zakresie, na mocy art. 385 k.p.c., oddalił apelację jako bezzasadną – pkt II.

O kosztach procesu za pierwszą i drugą instancję Sąd Apelacyjny orzekł, na podstawie art. 102 k.p.c. W ocenie Sądu Apelacyjnego skarżący znajduje się w trudnej sytuacji życiowej i majątkowej, z uwagi na to, że ma zakaz wykonywania działalności gospodarczej, a obciążający go dług wobec organu rentowego stanowi znaczną kwotę. Skarżący jest osobą schorowaną i obecnie utrzymuje się z emerytury. Nałożenie na niego obowiązku zwrotu organowi rentowemu należnych kosztów zastępstwa procesowego byłoby dla niego zbyt wielkim obciążeniem. Okoliczności te w ocenie Sądu Apelacyjnego uzasadniały zastosowanie zasady słuszności i odstąpienie od obciążania J. K. kosztami zastępstwa procesowego za I i II instancje - punkt III sentencji wyroku.

Teresa Suchcicka